

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 55/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] – AUTODOPRAVA, [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Advokátska kancelária, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 506/2015-325 zo 17. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] – AUTODOPRAVA odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2016 doručená faxom a 29. júla 2016 poštovou prepravou sťažnosť [REDAKOVANÉ] – AUTODOPRAVA, [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 506/2015-325 zo 17. marca 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) pre jeho nepreskúmateľnosť, resp. procesnú arbitrárnosť. Napadnutým rozsudkom bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Ružomberok (ďalej aj „okresný súd“), ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľa, špeditéra proti jeho bývalému vodičovi kamiónu, živnostníkovi.

2. Sťažovateľ, fyzická osoba – podnikateľ (špeditér), v úvode sťažnosti poukazuje na to, že rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 6 C 42/2010-233 z 29. mája 2012 bola jeho žaloba proti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „odporca“) o zaplatenie sumy 2 522,71 € s prísl. zamietnutá v celom rozsahu, pričom okresný súd priznal odporcovi trovy konania. Na odvolanie sťažovateľa proti uvedenému rozsudku krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Sťažovateľ uvádza, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu nebolo prípustné dovolanie, pretože z pohľadu hodnoty sporu ide o bagatelnú vec.

3. Sťažovateľ ďalej cituje vo svojej sťažnosti relevantné ustanovenia ústavy (čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 127 ods. 1 a 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 152 ods. 4), resp. dohovoru (čl. 6 ods. 1) a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“; § 56 ods. 2 a 3). Ďalej sťažovateľ pokračuje v rozsiahlom popise judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa požiadaviek na preskúmateľnosť, procesnú nearbitrárnosť v odôvodnení súdnych rozhodnutí.

4. Na uvedenom základe sťažovateľ uvádza, že *„napadnutý rozsudok odporcu sp. zn. 9 Co 506/2015-325 zo dňa 17.3.2016 nespĺňa tieto ústavné požiadavky a ani požiadavky podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a je preto nepreskúmateľný. Odporca sa v tomto rozsudku vôbec nevysporiadal s mojimi námietkami prednesenými v prvostupňovom a v odvolacom konaní. Odôvodnenie tohto rozhodnutia je nepresvedčivé, arbitrárne a nespĺňa požiadavku ústavnosti súdneho rozhodnutia. Toto odôvodnenie nevyvracia*

a nespochybňuje moje argumenty uvedené v mojom odvolaní(...) proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 6 C 42/2010-233 zo dňa 29.5.2012. Zásady riadneho a spravodlivého procesu vyžadujú, aby všeobecný súd na moje odvolacie námietky zaujal odôvodnené stanovisko. Odporca to neurobil, pretože vo svojom rozsudku sa s mojimi námietkami ústavne akceptovateľným spôsobom nevysporiadal a svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil. Konanie a rozhodovanie odporcu bolo jednostranné, pretože odporca nevyhodnotil podstatné listinné doklady týkajúce sa veci. Vzhľadom na absenciu konkrétnych dôvodov rozhodnutia (odporca iba odkazuje na ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) a jeho arbitrárnosť je možné napadnutý rozsudok odporcu považovať z ústavného hľadiska za neospravedlňiteľný a neudržateľný (nálezy I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).“.

5. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 506/2015-325 zo dňa 17.3.2016 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 506/2015-325 zo dňa 17.3.2016 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy tohto konania v sume 303,16 EUR, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] na účet advokáta [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

9. Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej

ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05).

10. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

11. Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Inak povedané, povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

12. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy, je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejmé, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (pozri napr. Helle v. Fínsko, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; Rajkovič v. Chorvátsko, č. 50943/99, rozhodnutie z 3. 5. 2001, bod 2).

13. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu signalizuje potenciálnu arbitrárnosť v interpretácii a aplikácii príslušných právnych noriem na vec sťažovateľa (na dokázaný skutkový stav) a s tým spojené možné porušenie označených ústavných práv sťažovateľa, alebo naopak, či vzhľadom na odôvodnenie a právne závery krajského súdu v ňom uvedené je sťažnosť zjavne neopodstatnená a ani po jej prijatí na ďalšie konanie by nebolo možné konštatovať porušenie označených ústavných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu.

III.

14. Sťažovateľ k svojej sťažnosti nepriložil napadnuté rozhodnutie, nekonkretizuje, o aký spor išlo, a v čom mala spočívať nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku.

15. Z napadnutého rozsudku krajského súdu (ako aj súvisiaceho rozsudku okresného súdu), ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že sťažovateľ mal s odporcom uzavretú zmluvu o spolupráci, na základe ktorej ██████████ živnostensky vykonával pre sťažovateľa vedenie motorového vozidla, kamiónu podľa ich dohody. Pretože podľa sťažovateľa odporca svoje povinnosti opakovane porušoval, tým že bez ospravedlnenia nenastúpil na výkon dohodnutých povinností, sťažovateľ zmluvu o spolupráci vypovedal a uplatnil si zmluvnú pokutu za nesplnenie povinností, a to nastúpiť na výkon dohodnutých povinností, oznámiť včas prekážku nenastúpenia a riadne odovzdať vozidlo po ukončení zmluvy. Odporca listom oznámil, že zmluvnú pokutu považuje za neoprávnenú. Okresný súd vychádzal z toho, že sťažovateľ nepreukázal, že odporca naozaj nenastúpil na výkon práce. Taktiež nemal za preukázané, že odporca porušil povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu, pretože odporca nemohol porozumieť tejto časti zmluvy o spolupráci a nemal za preukázané, že by nedošlo k riadnemu odovzdaniu vozidla. Okresný súd napokon neuznal uznanie dlhu zo strany odporcu, pretože spoločnosť právnej ochrany predložila inú verziu zmluvy.

16. Právo na súdnu ochranu v zásade nechráni vecnú správnosť rozhodnutia, výsledok súdneho konania, ale chráni cestu, akou súd k danému výsledku dospel, vrátane toho, ako odôvodnil – vysvetlil výsledok konania. Ústavný súd preto v priestore práva na súdnu ochranu spravidla nemôže zasahovať do rozhodnutí, ktoré sú riadne odôvodnené, aj keby mal odlišný názor na ich vecnú správnosť.

17. V predmetnej veci nie sú sporné právne otázky. Jedine neplatnosť zmluvy o spolupráci v časti o povinnosti odporcu uzavrieť poisťnú zmluvu sa dotýka interpretácie Občianskeho zákonníka. Sporné sú otázky skutkové, a s tými sa prvostupňový súd vysporiadal, pričom analyticky, časť po časti konštatoval, čo mal za preukázané v konaní. Krajskému súdu tak neostal priestor na opätovné prehodnocovanie veci, a tak rozsudok okresného súdu potvrdil s nasledujúcim zhrnutím a argumentáciou: *„Pri preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd vychádzal z obsahu odvolania, spisového materiálu a preskúmaného rozsudku, pričom pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvého stupňa. Navrhovateľ žiadal priznať sumu 2 522,71 eur, ktorá mala predstavovať zaplatenie zmluvných pokút vyplývajúcich z dohody účastníkov, ktorí uzavreli zmluvu o spolupráci zo dňa 1.1.2006. Zmluvné pokuty mali byť zaplatené odporcom z dôvodu porušenia povinností vyplývajúcich mu zo zmluvy o spolupráci. Obaja účastníci konania uzatvárali zmluvu ako živnostníci, pričom podľa zmluvy mal odporca zabezpečiť pre navrhovateľa vedenie motorového vozidla určeného na prepravu dreva spolu s návesom na základe telefonicky potvrdenej objednávky navrhovateľa. Navrhovateľ mal v konaní preukázať, že odporca porušil povinnosti zo zmluvy tým, že nenastúpil na výkon povinností v mesiaci september a október 2006, čo však navrhovateľ riadnym spôsobom v konaní nepreukázal. Taktiež nebolo preukázané porušenie povinností zo strany odporcu pri odovzdaní nákladného motorového vozidla, resp. neuzatvorení poisťnej zmluvy. Prvostupňový súd v tomto prípade jednoznačne poukázal na to, že preukázanie tvrdení je na navrhovateľovi, ktorý však povinnosť dôkazného bremena neunesol.“*

18. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom sa aj vysporiadal s odvolaciami

námietkami sťažovateľa, s ktorými sa nestotožnil, a preto predmetné rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone. Vzhľadom na to ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že závery krajského súdu (v spojení so závermi prvostupňového súdu) sú ústavne akceptovateľné, je teda nutné považovať ich za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Možno tiež dodať, že sťažovateľ sám „neodôvodnil“ riadne ústavnú sťažnosť, čím by zaostril pozornosť na partikulárne otázky odôvodnenia a jasnejšie vyjadril svoje pochybnosti aspoň tak, ako ich uviedol v odvolaní, pričom taktiež nepriložil relevantné prílohy (porov. § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2017